

Kincsek a padlásról

Egy „Csittvári Krónika” másolat

A történet előzményei

Avagy a családi legendákban néha
van némi igazság

A helyszín

A lelet

részletek

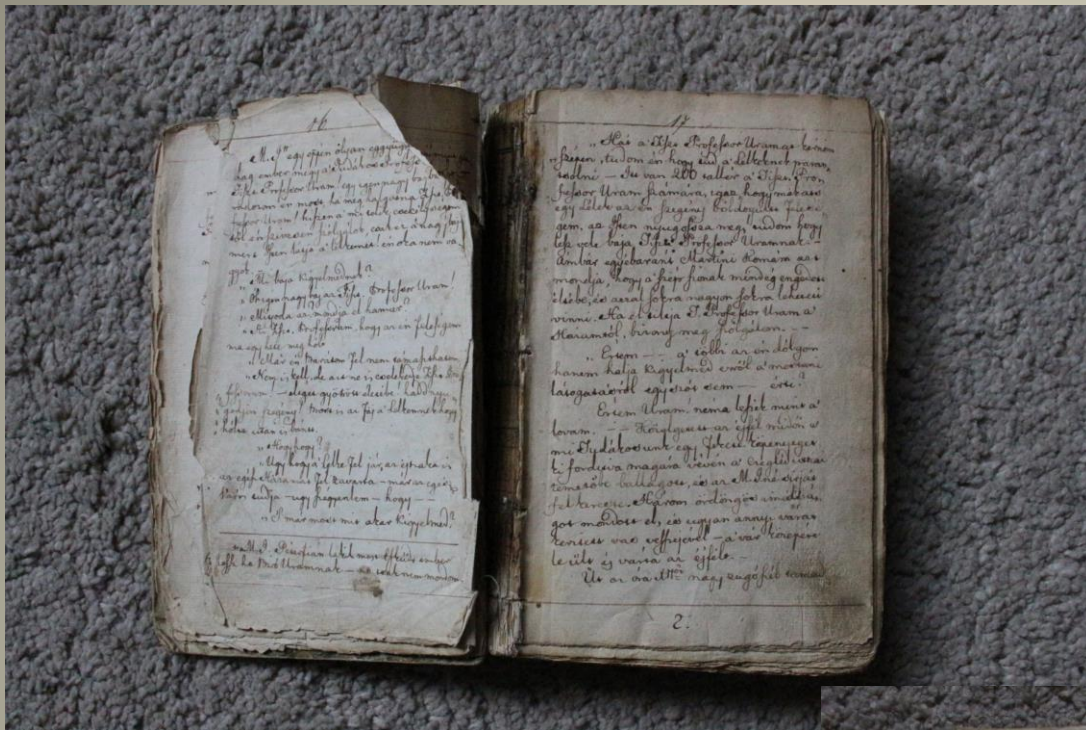

A gerincen olvasható felirat arra utal, hogy
kötésnél egy régi kalendárium lapját használták
fel

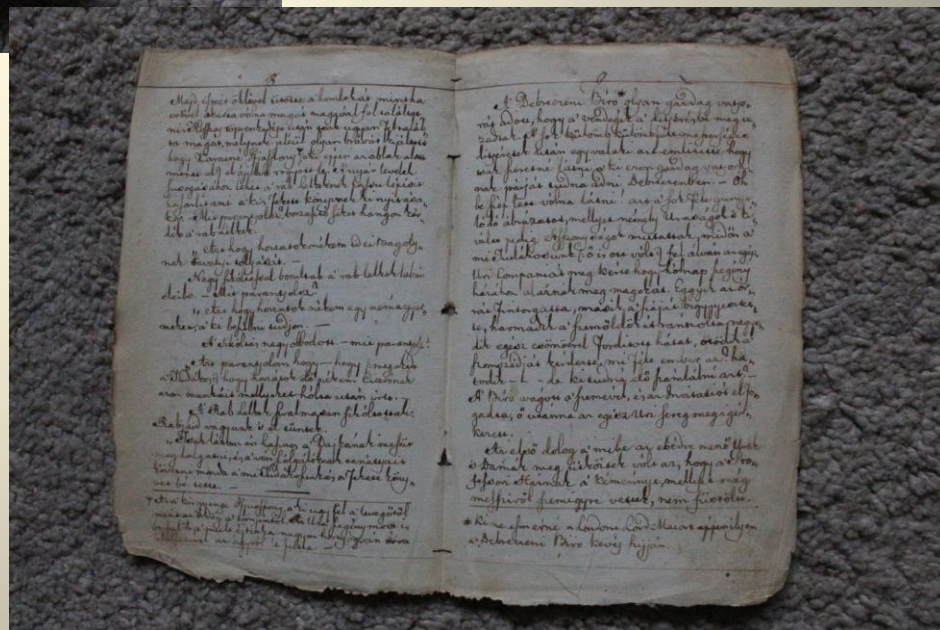
Olvasható a névnap és dátum:
január 20, Fábián és Sebestyén, vasárnap

ez lehet 1828, 1833
1839, 1850, 1856,
1861.....

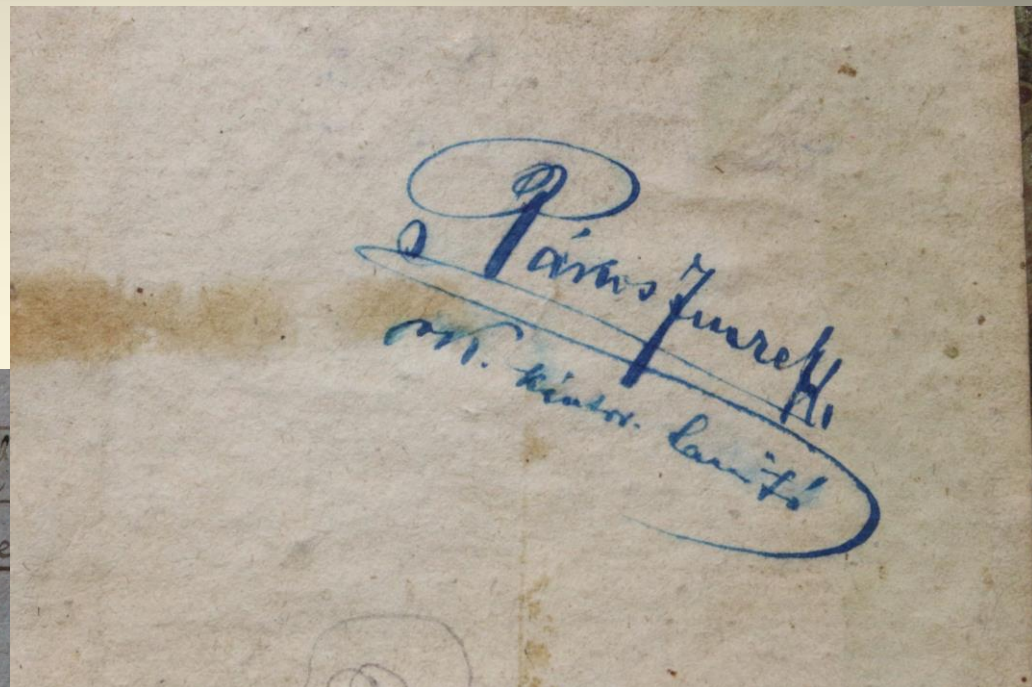
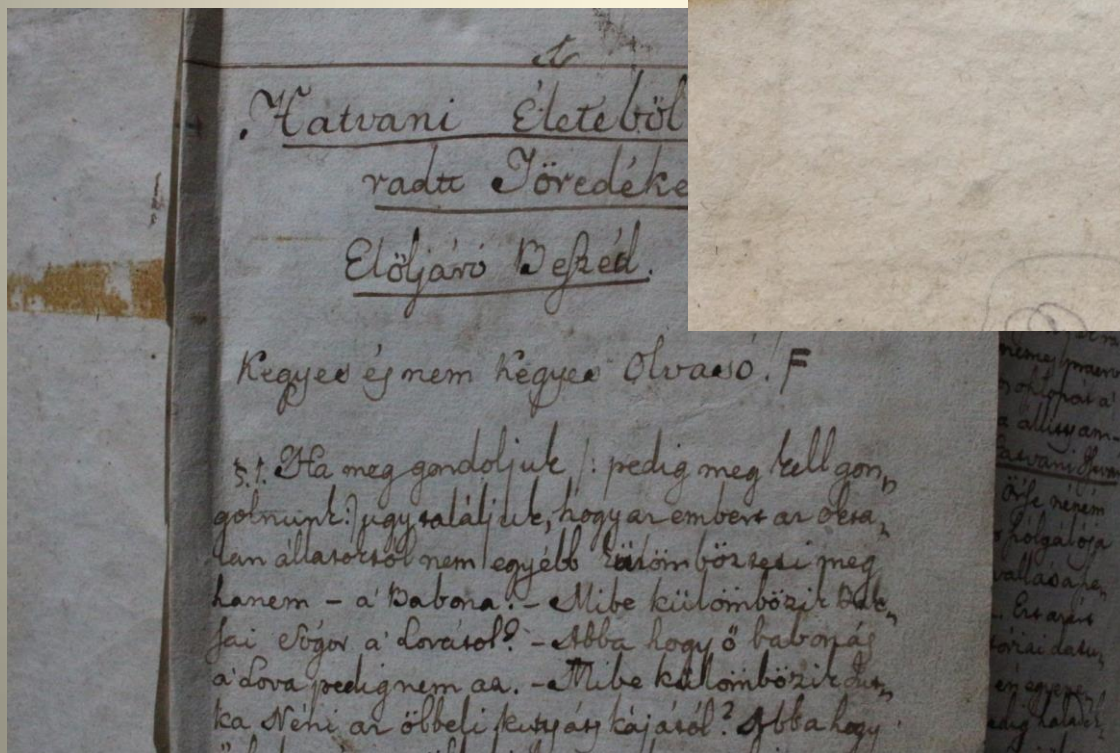

Eltérő minőségű lapok,
eltérő állapotban:
Feltehető, hogy
Nem egy időben,
Nem egy helyen készülhetett

Honnan származhat?

A hátsó, elvált borító alatti
beírás

Az első oldal hiányzik,
kivágták

bubona ellen. Először is hiányt fogalmaz
Kétszázötven - Bosphoránys - a feltehetően
deltet, felfényvesztés esmaidei
sorandó drága dolgokat.

Sőt megamias is, hisz az arányos
reményesség, hogy az a kis könyv meg az én
életemre a Biblia mellé fogom írni a könyv
tavolla szerelmé. Isten velem!!!

Datum Debreceni a. 1790.

B. F. J.

a.
Kerchyein Káhmírta
Deákot eggyike. v. 3.

his nem tashasut, mo
ars yomi keppen ká
hez a mellyben mint
jereu. Isten die
ars jelengéit málla
a. el. Hanomdag, a
sunk; oly dolgokba
lykes nem sudna
nem esséünk. Mi
jukt aron a minke
- gaval ellenkezes
kiszagadna.
Nemely neves
Udvar egybe gye
vini Isten jelen

lyegere

psol

ban
rokában

Diek
stjek

Mellyek hogy általval ottarába serjseanak
strokas is, ha csak arra eikerhesem
stíndi idő alatt egyben felegetsem
strok irásaya pennám meg erepsem
demed eleibe eggyenként serjsem
strolra reményem fel nyírod fremedes
svofolni fogod fajdalmas üggyede. -

24. Apr. 1790.

- Nemzeti Dal, mely 18. sz. sz. Eperdvölcse
fittos és Farbaes Lajlóni Affonyoság által
la Varmegyében

Nem ingaból talpa a Dölgä -
Nem ar mondok - Liber Anyam!
Néki adom ingem is gazgajm
Bak egyenér egjedömég scharbe
Ez ar arivas Orsöberbe!

Ar 1807. Eptendöbenn Du
darn tartatott Ország
Tijlése glatt egy Magyar
igy bejelgetett Hunnia
val. Pesten. Julius Honap

- Hunnia! meg barissz Anyam!
Mig oclu keress fogos
Themis, adalg fens földedem
A varastlas nem fogos
Bak ugyan ar alatt is

Themis regulafasol.
A' mollyes mörveg Doru
Dumtcharil

Visegrad 2. sz. Octob. 1825.

Egy szép nap esteembe! - a völc Biscan
dos, a hamijala rokadés magyar dnyör
eiget bozorgam kercheül elkor -- Hisz Or
föld a Dunán által hajsván ugy fekessem
ke horxant kei nagy hegy közzül, onint egy
fajtorozou korona, a nap éppen Ormaina ve
telle süres fugarait, és bivan uhor ar,
anjala a' xöte Duna melöcagor hab form
hajvain, minit egy parados vagy erodes
vege a' Romandé könnyü humoraba - a' ki
völkény a' ki valaha egy szép gond olajja
lyebb ringasoz a' földet, mollyes sarvöcs, le
helesen fogy is költöve nettémestö dös vil

vesese velem jüvegemes is
eren food repültek ki
egrad! Visegrad! De so
rad. -- Egy könnye
ven Orsai, s'ij ven Salamon
egy valaki eröketerül gye
ke völamollye nagyajala a
vea eggyik fullyo könnyedet
el Echod haloszi enket, kha
nek halalos, e' khalolai as, s'ij
ma' eggyik asly köigies or
seni eröbök erömeten fozo
Ugyall ez ar idő senyelyeb
is, mine egy meriselen karon
samajkölör hegy, a' igöcs ga
sajainak egy el falkavöcs

Támpontok:

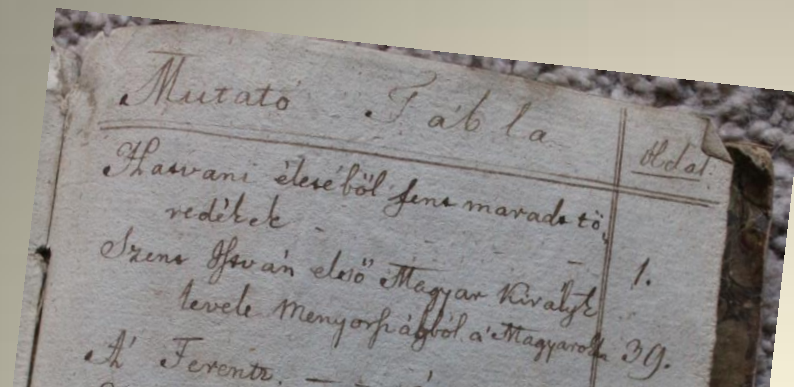
- A legkésőbbi dátum 1825
- A legkorábbi dátumjelölés egy lapon van egy későbbivel (1790 – 1823)
- Tartalmilag a 19 sz. első felének dal, vers és prózagyűjteményeire hasonlít
- Megjelölt hely minden esetben Debrecen
- Több, erősen eltérő kézírás, utólagos oldalszámozás
- Eredetileg önálló lapokra utaló szerkesztés (következő oldal első szavának ismétlése)
- Nagy valószínűséggel több helyről másolt, esetleg eredeti műveket tartalmaz, bár utóbbit nehéz lenne bizonyítani

- Fontos, hogy a családi hagyományban 1915 környékén már mint a tulajdonukban levő példányt említik. R.I. 1910 és 1945 között volt kántortanító, Derecskén

Két, határozottan elkülöníthető rész:

Első:

- Elbeszélések, versek, dalok gyűjteménye
- Több kézírás
- Ellentmondó dátumok
- Ha helyszínt jelöl, mindig Debrecen
- Utólagos oldalszámozás
- Különböző minőségű papír (méret sem teljesen azonos)
- Különböző fizikai állapotú lapok

Tartalom 1.

oldal szám	Cím	aláírás, szigno, szerző, évszám
1	Hatvani Életéből fentt maradt töredékek Elöljáró Beszéd	Holtig élő jóbarátja GRÓ
5	Ama nagy Tudákosnak Professor Hatvaninak életéből némely Töredékek	
37	Hátul járó Beszéd	B.F.I. a Keresztyén Kálvinista Deákok egyike mk Datum Debrecini ao 1796
39	Szeni István Első Keresztyén Magyar Királynak levele a Mennyországból a Magyarokhoz	
49	A Ferencz Cs árra	
50	Egy igaz Magyar Hazafinak édes Nemzetét ugyefogyott állapotjának mély álmából serkentő verse	27. Apr 1790
55	Nemzeti Dal melly 1823dik Esztendőbe készítettett Farkas Lászlóné asszonyság által Szala Vármegyében	
58	I.N. Zemplén Vármegye Siralma	
59	A Szerelmes Vén Leány	Cs.V.M.
64	A' meg ivott Amor	Cs.V.M
68	Hariri híres Arabus Versíró sírja felett	B.P
66	Vitéz Sírjánál	B.P.

Hadd menjen a' Lordánom át
 Hadd szálljon le Ballonát
 A' Földvégi Határra.
 Ne aludjálékem, az álom
 Érelnem úgy sem találok
 En a' ráb Jozseffel el.
 Engem ne is gyászoljatok
 Töprekedő gondolatok
 De szellegretó éjjellel.
 A' világot végig járholmi kio
 Revélsem ha könnyerit is
 Egy ábronna öröven el.
 De hogy az én a' két feneke
 Holójaj is fi es enek
 Nem hírem erre én el.
 Félre hát két, ég! félre menny!
 Megmaradon még a' remény
 Pandora Pizsrisébe.
 Vigam legyen hát minden itt
 Mikor lajok hogy a' kénis
 Vig kordon kezini be
 A' ...

Lásd bölcsőtagor felidenn
 • Mofolygó parvonn!
 És bölcsőtagor • kymen
 Andalogj enekimenn
 Oly hasavörzavóra
 Hogy éren párnak éles
 • Póráim alafva a' eszi
 • Thyraug hízesek bolva
 De mar tatom az eneket
 Grilláro cip is el neked
 • ete eneked is neked
 Oh hagyj el hat kéngedeseő
 Nótád és a' képreles merő
 • Rejzen képpüls eneked
 • Saj segiesz bornak ihene!
 Mivel megins a' Melpomene
 • Mesi eneked
 • Rajtam are's Dafalidonn
 • ...

Tartalom 2.

67	Egy Kedves Barátnak halálára	Csokonai Jan 13.1817 Debrc
68	Csokonai	B.P.
69	I.I. Makai Szabó András Barátjához	Debreczen 1818 14. Jan
70	Ujj Esztendő napján a Régi Magyarokra való visszaemlékezés	B.P
71	Dal a Boros Palaczkhoz	
72	Üress átalagja felett egy Magyar	
74	Az 1807dik Esztendőbenn Budánn tartatott Ország Gyűlése alatt egy Magyar így beszélgetett Hunniával. Pesten Julius Hónap	
110	A Pesti Ditsőség	Cs.V.M.
111	Sánta keres sántát.. Kérded okát? nincs egymásnak mit vetni szemére	
111	A Szép Asszony a Szemeknek Paraditsoma a Léleknek Pokolja az Erénynek Purgatoriuma és a Gondolatoknak Limbusa...	
112	Ifjabb Báthori Gáborhoz	K.J. 1814
112	A Posonyi és Pesti csuda	

Üres átalagja felett egy magyar....

Üres Átalagja felett egy Magyar.
Edecs Palambom Csillagom,
Arván maradsz aszalagom!
Aris fogadom ened élete
Mig bennem buroga' tetele
Sifüetelet minden napon
Mig lelkeed ki jár a csapon
Tudod hogy csökolgassalok
Mig forgadni nem tudtalok!
Be kedves jószágom vólta'
Mig vékonyabb hangon fólta'

Tartalom 3.

115	Amicus Amico valedicis	J.L.
117	Egy Mathematicus Imádsági a Neuton Bildiothecjaban	
118	A Vég Ora	
120	Márton napi Gunár panassza azért hogy nyársra ítéltetett fordítottatott lúd nyelvből	
127	Vetélkedés a színek elsősege felett	
136	Visegrád 2dik Octobr 825	
144	Vigasztalás egy Lyánkához	
145	Idvezítőnk Imádsága Versbe foglalta Hablubka Pál	
148	A szerelmes vetélkedő Társ	
153	Minden csak hiábavalóság	
156	Nem minden hilyábavalóság	
162	Az el nyomattatott Jobbagyok Mi Atyánkja a Földesurak ellen	
165	Együtt való beszélgetés a Tallér a Régi és Uj Bankó és Arany között	
175	A Pillangó és a Teste elváltozása	
177	A Pándi Tsuda Danolta T. Fáy András	

Tartalom 4.

194	Décy Sándornak a Szerelem Invalidus Katonájának Kis Istvántól küldött Abschid Levele	
198	A pipához	
201	Méltóságos Cs.Kir. Kamarás és Tanácsos Bökönyi Bek Pál úr Ő Nagyságának szóló tisztességtételre szóló Énekek	Jakab Antall, Károly, Tatai András, Cserka Lajos, Masva József
205	Napóleon Epitaphiuma Kovács József által	
205	A búkkal küszködő	B.i.
207	A Barátság	
207	Cs. Vitéz Halálára	
208	A szerető	
209	Tekintetes Rhédei Lajos Úr ő Nagysága tiszteletére	
213	Fel nyitom már bú szívemnek be zárt ajtaját	
215	A szőlő tőhöz Kazintzi Ferenczo	
218	A tallér és vén krajczár együtt való beszélgetése	
226	Adám Toth volt	Győri Lajos
229	Cs. Vitéz Mihály Hamvaihoz	Kovács József
231	Pétzeli József úr sírverse	
231	A szabad két feleség tart az vagy is a Bogrács és Kulacs	
237	Bakkhús Házassága Limfa vizi Ninfával	

Jókai Mór által leírt „Csittvári Krónika”
tartalmával nem igazán van egyezés...

Ugyanakkor nagyon sok az olyan mű vagy
műrészlet, ami aktuálpolitikai tartalmú, akár
Nagy uram csárdájának a pincéjében is írhatták
volna...

Második rész

- Csak egy kézírás, ugyanaz a kéz írta az egészet
- Egyetlen mű: Voltaire: Zádig
- Első ismert Zadig fordítás XVIII század vége

Szabad Holmik a' Voltér a'probb Munkái közzül Mellyeket a' Bétsben Vallishausernél, 1790be kijött Német Nyomtatásból ki szedegetvén, rövidítve fordított Egy Hazafi - utolsó ismert fellelhetősége Kolozsvár

- Az első ismert fordítással összevetve ez alaposabb, teljesebb

ar Veresek
kivánságh
ar Spenek
társágh monuel
a pádra
em hívra
múisámas
gádra
pámas
vessen
u mell essem
lé a' dagnis.

279.

L. A. S. I. P.

vagy a'
W. E. P. G. E. S.

Napkeleti Körkép et.

Hjagló Levele Ladignak Scherac

Julsánnéhoz a' Fondiso S. A. S. P. átsel.

Szemel kellemes szivek gyöngelme. létebb
fennnye! nem szökolom én a' se látsd po.
vra, minth se vagy val évan drönyetgokom

felhívni foglenni, sem Anora n' fűnt meg
 fűnt, hogy annak órái elatarca vagyni.
 Hádig ajándékol által enyhített aró fűjdel,
 moronn. — An irigy diuhósigébe és fűgyenle,
 tebe meg hól. — A' bűvöl alom bűvölseggem
 diu, és fűgyem és bűvölseggem, benn virágos,
 és vól a' földön a' leg fűbb sárak mert a'
 rgarvag és fűsset sártotta a' lovmanys.
 Adossat Hádigot, Hádig pedig áltossá a'
 Eges.

A' Hádig törveneseinek VEGE

1828. Debrecen

Franciaiabol fordította
 Deveci stadt. Jy

An eny
 Tak hivany m
 Erék ott hol en
 Fűsűrei
 S elébb
 a' Sarga vagn
 Kék sűfűsűs.
 Pűvöl fű
 Végre
 A' Lód bűvöl
 Sűvöl kűvöl
 Sarga,
 An Ag
 Hád Verez
 Sűvölseggem

Más, kéziratos gyűjteményekkel összevetve

- A kéziratban szereplő dátumok:
- Legkorábbi 1790, legkésőbbi 1825
- Nagyobb tartalmi egyezés az alábbi, már feldolgozott gyűjteményekkel:

Győri Lajos-gyűjt. (1824–1825)– Debrecen, ref. koll.

Losonczy László-gyűjt. (1830–1840) — Ismeretlen helyen.

Sárváry József-gyűjt. (1831)– Debrecen, ref. koll.

Baksai Dániel-gyűjt. (1832 előtt) –MTAK.

Debreceni gyűjt. (1833) — Debrecen, ref. koll.

Bódog István-gyűjt. (1836) –. – Debrecen, Déri Múzeum

Barla Szabó János-gyűjt. (1824–1825). – Debrecen, Irodalmi Múzeum

Debreceni gyűjtemény. (1825) –. – Debrecen, ref. koll.

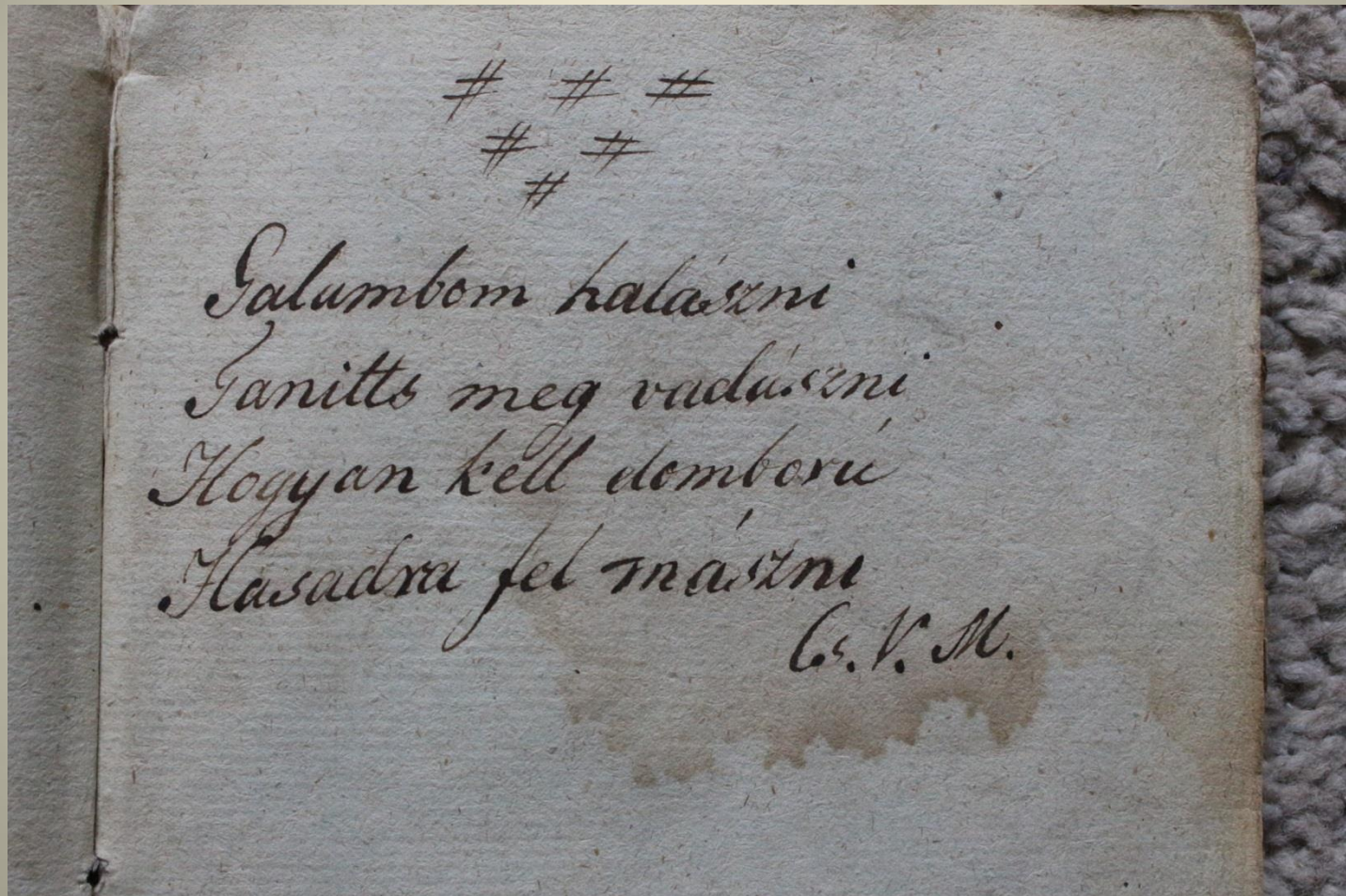
Esetleg egy korábban már feldolgozott de jelenleg ismeretlen helyen fellelhető kézirat?

- Tóth Dániel-gyűjt. (1826) – Ismeretlen helyen.
- Kiss Lajos-gyűjt. (1827) A gyűjtemény első darabja ismeretlen helyen van.
- Poétai gyűjtemények. (1839) – Ismeretlen helyen.
- Aradi kézirat. (XIX. sz. 1. fele) — Ismeretlen helyen.
- Farkas Márton-gyűjt. (XIX. sz. 1. fele) –. – Ismeretlen helyen.
- Hajdúnánási töredék. (XIX. sz. 1. fele) — Ismeretlen helyen.
- Sallós József ima- és énekeskönyve. II. (XIX. sz. 1. fele) –. – Ismeretlen helyen.
- Bajai gyűjt. (1820-as évek) – Ismeretlen helyen.

Konklúzió helyett...

- Sajnos ez sem az igazi „Csittvári Krónika...”
- Nem deríthető ki egyértelműen sem az évszám, sem az eredet helye, az sem, hogy valahol, valamikor ezt a példányt már feldolgozták
- Más gyűjteményekkel összevetve és a következetesen Debrecen helyjelölés alapján:
- 1826 – 36 közé tehető készítése, Debrecenben
- Több, hasonló gyűjteményről másolták és feltehető, hogy ezt is másolták
- Beilleszthető a többi kéziratos gyűjtemény közé

De hogy a humor ne maradjon ki

Köszönöm a figyelmüket!